

здійснюється часткова санітарна обробка [3]. За результатами огляду місця події приймається рішення відповідно до вимог КПК України.

Список використаних джерел:

1. Правила безпечного перевезення радіоактивних матеріалів (ПБПРМ-2020): затверджені наказом Державної інспекції ядерного регулювання України від 27.10.2020 № 436. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1313-20#Text>.

2. Правила дорожнього перевезення небезпечних вантажів: затверджені наказом МВС України від 04.08.2018 № 656 «Про затвердження деяких нормативно-правових актів з питань дорожнього перевезення небезпечних вантажів». *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1041-18#n18>.

3. Інструкція про порядок дій органів (підрозділів) поліції в разі виявлення радіоактивних, хімічних та ядерних матеріалів або отримання інформації про порушення правил чи незаконне поводження з ними: затверджена наказом МВС України від 06.09.2017 № 754. *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1240-17#top>.

Пилипенко Євгенія Олексіївна

старший науковий співробітник науково-дослідної лабораторії з проблемних питань правоохоронної діяльності Криворізького навчально-наукового інституту Донецького державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук

ЩОДО ПРИТЯГНЕННЯ ДО АДМІНІСТРАТИВНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ОСІБ ЗА ВЧИНЕННЯ ПРАВОПОРУШЕНЬ У СФЕРІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТРАНСПОРТНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДРОЗДІЛАМИ ПОЛІЦІЇ НА ВОДІ. НЕДОЛІКИ ЧИННОГО ЗАКОНОДАВСТВА

Згідно зі ст. 32 Закону України «Про Національну поліцію» поліцейський може здійснити перевірку документів особи в разі, якщо зовнішні ознаки особи чи транспортного засобу або дії особи дають достатні підстави вважати, що особа причетна до вчинення правопорушення, транспортний засіб може бути знаряддям чи об'єктом учинення правопорушення [1].

Відповідно до Правил судноплавства на внутрішніх водних шляхах України, затверджених наказом Міністерства транспорту України від 16.02.2004 р. № 91, судно повинно мати такі основні судові документи: свідоцтво про право плавання (судновий патент); свідоцтво про право власності на судно; свідоцтво про придатність до плавання; класифікаційне свідоцтво та інші свідоцтва класифікаційного товариства стосовно класу; свідоцтво про мінімальний склад екіпажу; пожежно-контрольний формуляр; суднова роль (список осіб судового екіпажу); судовий журнал (вахтовий журнал, єдиний

вахтовий журнал); машинний журнал (для суден з механічним двигуном); санітарний журнал; суднове санітарне свідоцтво; єдину книгу оглядів суден; дозвіл на право користування судною радіостанцією; пасажирське свідоцтво (для пасажирських суден); мірильне свідоцтво (тільки для суден, призначених для перевезення вантажів). Малим суднам достатньо мати судовий білет, свідоцтво про придатність судна до плавання. Безекіпажному судну достатньо мати свідоцтво про право плавання, свідоцтво про право власності на судно, свідоцтво про придатність до плавання, класифікаційне свідоцтво та інші свідоцтва класифікаційного товариства стосовно класу [2].

Однак, незважаючи на те, що співробітники підрозділів поліції на воді наділені повноваженнями щодо перевірки документів, згідно зі ст. 255 КУпАП протоколи про адміністративні правопорушення, передбачені ч. 4 ст. 116 КУпАП (керування річковим або маломірним судном особою, яка не має права керування цим судном, або передача керування таким судном особі, яка не має права керування), мають право складати посадові особи центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері безпеки на морському та річковому транспорті [3].

Подібна ситуація щодо розбіжностей між повноваженнями та заходами реагування на правопорушення з боку поліції на воді також існує під час реагування на керування річковими, морськими, малими, спортивними суднами або водними мотоциклами особами в стані алкогольного, наркотичного чи іншого сп'яніння або під впливом лікарських препаратів, що знижують їх увагу та швидкість реакції (ч. 5 ст. 130 КУпАП).

Відповідно до вимог ст. 255 КУпАП органи НП України мають право складати адміністративні матеріали за правопорушення, передбачені ч. 5 ст. 130 КУпАП [3]. Вимога до судоводія щодо заборони керування судном у стані втоми чи сп'яніння закріплена в пункті 1.2.6. Правил судноплавства на внутрішніх водних шляхах України, затверджених наказом Міністерства транспорту України від 16.02.2004 р. № 91 [2].

Водночас відповідно до ст. 35 Закону України «Про Національну поліцію» поліцейський може зупиняти транспортний засіб лише в разі порушення ним Правил дорожнього руху. А це означає, що зупиняти транспортний засіб на воді поліцейський не може, адже судоводій порушує не Правила дорожнього руху, а Правила судноплавства на внутрішніх водних шляхах України. Тобто маємо таку неоднозначну ситуацію, коли скласти протокол про адміністративне правопорушення поліцейський може, а здійснити дії, що передують його складанню – ні.

Поліцейський підрозділу поліції на воді може зупинити судно згідно зі ст. 35 Закону України «Про Національну поліцію» лише у випадках, коли є очевидні ознаки, що свідчать про технічну несправність транспортного засобу; якщо транспортний засіб перебуває в розшуку; якщо уповноважений орган державної влади прийняв рішення про обмеження чи заборону руху; порушення порядку визначення і використання на транспортному засобі спеціальних світлових або звукових сигнальних пристроїв [1].

Також існує проблемна ситуація, коли поліцейський хоча й може зупинити транспортний засіб на воді, проте відреагувати на адміністративне

правопорушення шляхом складання протоколу не може, адже не є уповноваженою на те особою.

Зокрема, як уже зазначалося, одним із випадків зупинення транспортного засобу поліцейським є наявність очевидних ознак, що свідчать про технічну несправність транспортного засобу. Але скласти протокол поліцейський не зможе, оскільки відповідно до ст. 255 КУпАП матеріали за керування судноводіями річковими або маломірними суднами, не зареєстрованими у встановленому порядку, або такими, що не пройшли технічного огляду, або не несуть бортових номерів і позначень, або мають несправності, з якими заборонено їх експлуатацію, або переобладнаними без відповідного дозволу, або з порушенням правил завантаження, норм пасажиромісткості, обмежень по району та умовах плавання (ч. 1 ст. 116 КУпАП), можуть складати лише посадові особи центрального органу виконавчої влади, що забезпечує реалізацію державної політики у сфері безпеки на морському та річковому транспорті. Також зазначені особи складають протоколи в разі випуску в плавання маломірних суден, не зареєстрованих у встановленому порядку, або таких, що не пройшли технічного огляду, або мають несправності, з якими заборонено їх експлуатацію, або переобладнаних без відповідного дозволу, або не укомплектованих спорядженням, а також допуск до керування маломірними суднами осіб, які не мають права керування цими суднами (ч. 2 ст. 116-1 КУпАП) [3].

Усі ці випадки свідчать про наявні прогалини в законодавстві, що регламентує діяльність підрозділів поліції на воді у сфері забезпечення транспортної безпеки щодо реагування, попередження та припинення адміністративних правопорушень на судах.

У зв'язку з цим, задля вирішення вищезазначених проблемних питань, необхідно:

1) внести відповідні зміни до ч. 1 ст. 35 Закону України «Про Національну поліцію» щодо можливості зупинки транспортного засобу не лише у разі порушення водієм правил дорожнього руху, але й інших нормативно-правових актів, що регламентують та закріплюють правила руху іншими видами транспорту. Також необхідно замінити словосполучення «дорожньо-транспортна пригода» на слово «пригода», адже подія, що сталася під час руху транспортного засобу, внаслідок якої загинули або поранені люди чи завдані матеріальні збитки, може трапитись не тільки у разі порушення правил дорожнього руху;

2) внести зміни до п. 1 ч. 1 ст. 255 КУпАП в частині надання органам Національної поліції України повноважень щодо складання протоколів про адміністративні правопорушення, передбачені такими статтями КУпАП: 116 «Порушення правил по охороні порядку і безпеки руху на річковому транспорті та маломірних суднах», 166-1 «Порушення правил випуску судна в плавання або допуск до керування судном осіб, які не мають відповідного документа», 166-2 «Порушення правил, що забезпечують безпеку експлуатації суден на внутрішніх водних шляхах», 116-3 «Порушення правил реєстрації торговельних суден», 117 «Порушення правил користування річковими і

маломірними суднами», 118 «Порушення правил утримання баз (споруд) для стоянки маломірних суден».

Отже, існуючі прогалини законодавства, що регламентує діяльність підрозділів поліції на воді у сфері забезпечення транспортної безпеки та притягнення винних у вчиненні адміністративних правопорушень осіб, можна розв'язати шляхом проведеного аналізу та внесення необхідних відповідних змін до законодавства України, що регламентує діяльність органів та підрозділів Національної поліції, а також складання відповідних матеріалів про адміністративні правопорушення, відповідальність за вчинення яких передбачена КУпАП.

Список використаних джерел:

1. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 р. № 580-VIII (дата оновлення: 08.08.2021). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#n282> (дата звернення: 01.10.2021).

2. Про затвердження Правил судноплавства на внутрішніх водних шляхах України : наказ Міністерства транспорту України від 16.02.2004 р. № 91 (дата оновлення: 11.09.2018). URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0872-04#Text> (дата звернення: 01.10.2021).

3. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X (дата оновлення: 08.08.2021). URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10> (дата звернення: 01.10.2021).

Плугатир Максим Віталійович

доцент кафедри публічного управління та адміністрування Національної академії внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, доцент, підполковник поліції

АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ УСУНЕННЯ НАСЛІДКІВ ДОРОЖНЬО-ТРАНСПОРТНИХ ПРИГОД

Загальновідомим є факт, що будь-яка дорожньо-транспортна пригода (далі – ДТП), що призвела до пошкодження механічних транспортних засобів, як правило, створює суттєві перешкоди для руху транспорту по одній або декільком смугам руху та суттєво ускладнює пресування вулично-шляховими мережами. В даному контексті вбачається за доцільне покласти на водія обов'язок щодо вжиття невідкладних заходів по усуненню наслідків дорожньо-транспортної пригоди.

Як відомо, ст. 124 КУпАП встановлює відповідальність за порушення учасниками дорожнього руху правил дорожнього руху, що спричинило пошкодження транспортних засобів, вантажу, автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, дорожніх споруд чи іншого майна [1]. Відповідно на підрозділи поліції покладається обов'язок на місці дорожньо-транспортної пригоди (далі – ДТП) складати протокол про адміністративне правопорушення стосовно учасників дорожнього руху правил дорожнього руху, що спричинило